

Memorandum

Naar een betrouwbare onderzoekssector
op vlak van asbest

Samenvatting

Asbestonderzoek: memorandum in het kort

Vanwege de gezondheidsrisico's eigen aan asbest, het grote asbestpassief dat nog aanwezig is in België en de vereiste renovatiegolf van het patrimonium in het kader van de energie- en klimaattransitie, is een doortastend beleid m.b.t. asbest een vereiste.

De **asbestdeskundigen, sloopdeskundigen en erkende asbestlabo's** spelen een cruciale rol in het management van het risico asbest.

Een betrouwbaar onderzoek van gebouwen op aanwezigheid van asbest en een gepaste bewaking van de vezelvrijzetting bij asbest(sanerings)werken zijn beheersinstrumenten om ongewilde en ongewenste blootstellingen aan asbest te voorkomen.

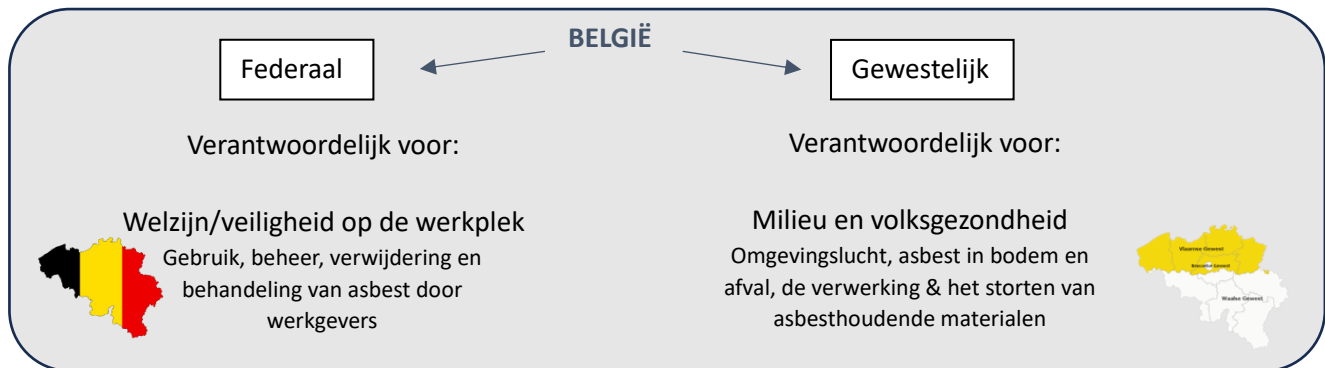
Recente en nog te verwachten wijzigingen in de Europese wetgeving omtrent asbest stelt de betreffende onderzoekssector voor grote uitdagingen. We lijsten even op:

- De verschillen in normering m.b.t. asbestidentificatie met directe impact op kwaliteit;
- De getrapte verlaging van de grenswaarde voor blootstelling aan asbest;
- De noodzaak tot belangrijke investeringen in analyseapparatuur en mankracht;
- De versnelde renovatieverplichting van het relatief oude gebouwenpatrimonium in België, hetgeen een noodzakelijke verwijdering van asbesthoudende materialen impliceert;
- De noodzaak tot uitbreiding van de erkennings/registratieverplichtingen voor uitvoerders asbestverwijderingswerken;
- De verwachte toename aan capaciteitsvraag voor de onderzoekssector, alsook de sector van asbestverwijdering;
- De mogelijk onvoldoende op elkaar afgestemde vertaalslag van de EU-richtlijnen in een lokaal wettelijk kader bij de diverse overheden.

Met dit memorandum wenst Fedasbest, de nationale beroepsvereniging van asbestdeskundigen, sloopdeskundigen en erkende asbestlabo's, haar visie omtrent asbestbeheer helder te stellen en de hand te reiken tot samenwerking en overleg met de beleidsmakers, de betrokken overheidsinstellingen en alle overige stakeholders. Tegelijk wenst Fedasbest de overheden op te roepen tot het uitwerken van oplossingen en het vertalen van EU-richtlijnen in een eigen wettelijk kader dat maximaal is afgestemd op elkaar, zodat de onderzoekssector asbest niet wordt geconfronteerd met erg verschillende administratieve verplichtingen.

Ter inleiding: bevoegdheden in België

België is een complex land qua bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende overheden en dit is niet anders voor asbest. Om de inhoud van het memorandum gepast te kunnen plaatsen, is onderstaand de bevoegdheidsverdeling in België weergegeven.

Hoofdstuk 1: vragen en suggesties aan de FEDERALE Regering

1. Behoud het toezicht door dagelijkse luchtmetingen tijdens saneringen

In België spelen de FOD WASO Toezicht Welzijn op het Werk (TWW) en de erkende asbestlaboratoria een cruciale rol bij het toezicht op asbestsaneringswerken.

- TWW: verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de Welzijnswet op het terrein en de voorafgaande beoordeling van het werkplan dat de aanpak van de asbestsanering beschrijft.
- Erkende asbestlaboratoria: verantwoordelijk voor de uitvoering van luchtmetingen tijdens en na asbestsaneringen om aan te tonen dat de wettelijke concentraties aan asbest niet zijn overschreden.

De huidige inzet van onafhankelijk aangestelde asbestlaboratoria is essentieel voor een effectieve dagelijkse controle op de veilige uitvoering van asbestsaneringswerkzaamheden. Tekortkomingen worden nagenoeg onmiddellijk vastgesteld hetgeen de gezondheid en veiligheid van werknemers en publiek ten goede komt.

De nieuwe Europese richtlijn verlaagt de grenswaarde voor persoonlijke blootstelling aan asbestvezels met een factor 10. Afhankelijk van de analysemethode kan de grenswaarde variëren tussen 2.000 en 10.000 vezels/m³, waarbij fijnere vezels (diameter < 0,2 µm) meetellen.

In België wordt momenteel Fase Contrast Microscopie (FCM) gebruikt, maar deze methode is niet gevoelig genoeg voor de verlaagde grenswaarden.

Elektronenmicroscopie (zoals TEM of HR-SEM) is vereist voor nauwkeurige metingen, maar is duurder, tijdrovender en minder geschikt voor dagelijkse controles.

België voert als één van de weinige EU-landen dagelijkse luchtmetingen uit met FCM rond de hermetisch afgeschermdde werkzone. Deze methode, hoewel ruw, geeft een goede indicatie van de naleving van veiligheidsprocedures en laat toe problemen tijdens de sanering nagenoeg onmiddellijk te detecteren. Indien de vereiste van een grotere gevoeligheid ook toegepast wordt op deze dagelijkse stationaire metingen, worden deze financieel nagenoeg onhaalbaar. Dit leidt tot minder controle op asbestwerven en impliceert tot een groter blootstellingsrisico.

De huidige capaciteit aan SEM en TEM bij de Belgische asbestlaboratoria is beperkt en volstaat absoluut niet om de dagelijkse FCM-analyses te vervangen. Bovendien is de kostprijs van analyses m.b.v. elektronenmicroscopie ook veel duurder dan FCM-analyses.

Behoud de **dagelijkse luchtmetingen m.b.v. FCM als snelle trigger** voor problemen.

Creëer **snel duidelijkheid** over de **wijze waarop de Europese richtlijn zal geïmplementeerd** worden door de Federale overheid vanwege de bedrijfsstrategische implicaties (investeringen en training van analisten).

Laat de analysemethodiek (via TEM of HR-SEM) **vrij**, maar leg een **prestatievereiste** op.

Zet een **centrale databank** van meetstrategieën en **luchtmetingen** op zodat meetgegevens bruikbaar worden voor epidemiologisch onderzoek.

2. Zorg voor een resultaatgericht toezicht op de erkende asbestlaboratoria

Erkende asbestlaboratoria behoren betrouwbare analyseresultaten aan te leveren. Dit betreft zowel de analyse van bulkmaterialen als de uitvoering van luchtmetingen. Het toezicht op deze kwaliteit omvat enerzijds de technische competentie en anderzijds het onafhankelijk en doortastend uitvoeren van het terreinwerk. De beoordeling van de technische competentie is een ware uitdaging voor de toezichthouder (FOD WASO) en wordt er niet makkelijker op door de blijvende ontwikkeling van de analysetechnieken. In het buitenland worden daarom de technische proeven (ringtesten) m.b.t. de technische competentie gecoördineerd door gespecialiseerde onafhankelijke onderzoekscentra/referentielaboratoria.

Een resultaatgericht toezicht op de erkende asbestlaboratoria door FOD WASO is essentieel om volgende redenen:

- Betrouwbaarheid van analyse- en meetresultaten.
- Bescherming van de werknemers en de volksgezondheid.
- Correcte marktsituatie door voorkomen van fraude en oneigenlijke concurrentie.
- Vertrouwen van belanghebbenden.

- Creëer een **gelijkwaardig normkader** met intrinsieke resultaatsborging.
- Verplicht deelname aan **internationale, onafhankelijke ringtesten**.
- Zet het laboratorium voor Industriële Toxicologie in voor **procentuele hercontrole**.
- Voer een **helder en consequent handhavingsbeleid** ingeval van fouten/afwijkingen.

3. Versterk het toezicht op asbestsaneringen

Het toezicht op de uitvoering van asbestsaneringen is een Federale bevoegdheid (FOD WASO TWW) waarbij de veiligheid van werknemers centraal staat. Asbestsanering overlapt met andere regelgevingsdomeinen van de gewesten (bijv. afvalbeheer). Gebrek aan coördinatie en samenwerking tussen verschillende overheidsinstanties kan leiden tot hiaten in toezicht en inconsistenties in handhaving.

Problemen die vastgesteld worden zijn:

- Bedrijven die zich, al dan niet bewust, onttrekken aan toezicht bij asbestsaneringen door het niet vooraf melden van de werken aan FOD WASO TWW.
- Asbestsaneringen die worden uitgevoerd door niet-gepast opgeleide arbeiders.
- Geen sluitende naleving van de diverse wettelijke verplichtingen.
- Het achterlaten van onaanvaardbare restrisco's na het uitvoeren van verwijderingen van asbestcement m.b.v. eenvoudige handelingen.

Fedasbest is bezorgd dat, zonder bijkomend wetgevend initiatief, dergelijke wanpraktijken (onvoldoende reiniging, geen luchtmeting tijdens de werken, ...) bij de eenvoudige handelingen de norm wordt. Indien daarbovenop de dagelijkse metingen bij asbestverwijdering in hermetische zone zouden verdwijnen zonder versterking van de controles door de overheid, ontstaat ook hier een nagenoeg ongecontroleerde situatie.

Het versterken van het toezicht op asbestsanering is essentieel om verschillende redenen:

- Bescherming van de gezondheid van werknemers.
- Beperking van milieurisico's en bescherming van de volksgezondheid.
- Voorkomen van illegale praktijken.

- **Asbestsanering** is een gevaarlijke activiteit die enkel door goed opgeleid personeel zou mogen uitgevoerd worden. Organiseer een **gereguleerd opleidingstraject voor alle uitvoerders van asbestverwijderingen**. Zet een publiek consulteerbaar register op met gekwalificeerde arbeiders hetgeen controles vergemakkelijkt.
- Het aantal asbestverwijderingsprojecten **m.b.v. eenvoudige handelingen** zal sterk toenemen door isolerende ingrepen op de buitenschil. Een vorm van **kwaliteitsbewaking** op deze asbestwerven en een registratieplicht van de betrokken uitvoerende aannemers, voorkomt mistoestanden.

4. Voer een certificering in voor asbestdeskundigen

Momenteel bestaat er op Federaal niveau geen certificering van asbestdeskundigen. De vereiste deskundigheid om een betrouwbare asbestinventaris op te stellen is nochtans groot. Het gaat niet enkel om materialenkennis (er zijn meer dan 3.500 asbesttoepassingen) maar ook om kennis van het wettelijk kader en het opvolgen van de laatste ontwikkelingen omtrent asbestanalyses en asbestsaneringen. Het niet-reguleren van dit “beroep” blijft de deur openzetten voor mistoestanden en de bijhorende gezondheidsrisico’s. De asbestinventaris is immers de basis van het asbestbeheer.

Bijkomende voordelen van het instellen van een Federale certificering zijn:

- Verhoogde zekerheid bij werkgevers/opdrachtgevers.
- Bewaking van de minimale professionele standaarden.
- Consistentie in de naleving van regelgeving.
- Verhoogde bescherming van de volksgezondheid.
- Versterking van het vertrouwen van belanghebbenden.

Zet een **efficiënte certificeringsregeling** voor asbestdeskundigen op met een **duidelijk kader** omtrent **ervarings- en opleidingsvereisten** en een **strikt handhavingsbeleid**.

Maak gebruik van **faciliterende dienstverlenende actoren met nuttige ervaring** die reeds actief zijn in de sector.

5. Leg een register aan van asbestinventarissen

Momenteel bestaat er, op Federaal niveau, geen gecentraliseerd beheer van beschikbare asbestinventarissen. De registratie via het jaarverslag van de interne preventiediensten van werkgevers bevat geen direct bruikbare informatie.

Het opzetten van een centraal register van asbestinventarissen die zijn opgesteld in het kader van de welzijnswetgeving (Codex) zou verschillende voordelen met zich meebrengen mits een doordacht beheer- en consultatiekader wordt gecreëerd:

- Eenvoudigere controle op naleving inventarisplicht.
- Eenvoudigere controle op naleving verplichtingen bij saneringen.
- Verhoogde bescherming van werknemers en het publiek.
- Verhoogde bescherming van hulpdiensten bij interventies.
- Betrouwbare informatiebron i.k.v. impactanalyse bij evaluatie beleidskeuzes.

Gezien momenteel diverse risicomodellen kunnen aangewend worden om te voldoen aan de Codex-verplichtingen stellen we voor een getrapte introductie van het centrale register te hanteren waarbij in eerste instantie de inventaris van de asbesthoudende materialen de voorrang krijgt zodat het aanwezige asbest reeds gekend is. Nadien kan een concept van risicobeoordeling toegevoegd worden waarbij afstemming met andere overheden aan te bevelen is.

Voer een **Federaal register van asbestinventarissen** in. De nadruk kan hierbij in eerste instantie gelegd worden op het aspect inventaris en minder op het aspect risicobeoordeling. Dit laat snel introduceren toe.

6. Beperk de buitencontractuele aansprakelijkheid in de tijd

Een asbestdeskundige kan contractueel of buitencontractueel aansprakelijk gesteld worden voor eventuele fouten in de door hem opgemaakte asbestinventaris. De buitencontractuele aansprakelijkheid vormt vooral voor de gecertificeerde ADI in Vlaanderen een concreet risico. De benadeelde partij is immers niet de opdrachtgever van het asbestattest i.k.v. verkoop maar de koper en finale gebruiker van het asbestattest/asbestinventaris. De termijn van buitencontractuele aansprakelijkheid strookt niet met de mogelijkheid tot verzekering hiervan.

De beperking van de buitencontractuele aansprakelijkheid van asbestdeskundigen in de tijd is daarom om verschillende redenen wenselijk en noodzakelijk:

- Redelijke beoordeling van de professionele risico's.
- Rechtszekerheid.
- Verzekerbare periode.

Stem de **buitencontractuele aansprakelijkheidsduur** af op de verzekerbare periode van **10 jaar**.

Hoofdstuk 2: vragen en suggesties aan de WAALSE Regering

1. Voer een certificering in voor de asbestdeskundigen

Momenteel zijn er geen kwaliteitsvereisten gesteld aan deskundigen die asbestinventarisaties uitvoeren in Wallonië. Elkeen kan zich deze beroepsbekwaamheid aanmeten. Gezien een betrouwbare asbestinventaris de hoeksteen vormt van elk degelijk asbestbeheer, is dit een ware achillespees van een succesvol asbestbeleid. Een certificatie- of, op zijn minst, een registratieverplichting, kan hier de oplossing zijn.

Voordelen van het instellen van een effectieve certificatie zijn voor de hand liggend:

- Beheersing van de professionele standaard.
- Uniformiteit en consistentie in werkmethodiek.
- Grotere zekerheid voor de opdrachtgever.
- Sluitend aansprakelijkheidskader bij schadegevallen.
- Betere naleving van de milieuwetgeving en minder problemen bij materiaalrecyclage.
- Verbeterde bescherming van de volksgezondheid.
- Versterking van het vertrouwen van belanghebbenden.

Voer een **certificeringsregeling voor asbestdeskundigen** in met **ervarings- en/of opleidingsvereisten**. Een publiek consulteerbare lijst van deskundigen maakt het opdrachtgevers makkelijk een betrouwbare leverancier te vinden. **Toezicht en handhaving** vormen het sluitstuk van de **kwaliteitsborging**.

2. Verplicht een asbestinventaris bij overdracht, generiek en bij werken

Het aanwezige asbestpassief in Wallonië is momenteel onvoldoende gekend. Bedrijven zijn weliswaar onderworpen aan de Codex-verplichtingen maar het residentiële asbestpassief is nauwelijks onderzocht. Bewoners en hun bezoekers lopen bijgevolg het risico onbewust blootgesteld te worden aan asbestvezels bij werkzaamheden maar ook bij het normaal gebruik van hun woning/appartement.

Het invoeren van een verplichting tot het opstellen van een asbestinventaris, is wenselijk om verschillende redenen:

- Bescherming van kopers en huurders.
- Voorkomen van onvermoede asbestsaneringskosten bij renovatiewerken.
- Beheersing van het asbestrisico door eigenaren.
- Bevordering van het bewustzijn omtrent de risico's eigen aan asbest

Verplicht de opmaak van een asbestinventaris bij overdracht.

Verplicht de opmaak van een asbestinventaris voor gebouwen met een risicobouwjaar.

Koppel de verplichting voor de opmaak van een asbestinventaris aan het krijgen van een **milieuvergunning of bouwvergunning** (voor gebouwen met risicobouwjaar) en aan het verkrijgen van **subsidies voor energieverbeteringsprojecten**.

3. Leg een register aan van asbestinventarissen

Momenteel bestaat er in Wallonië geen centrale locatie waar alle asbestinventarissen worden geregistreerd en bijgehouden. Nochtans zijn er verschillende informatiebronnen beschikbaar: de Codex-inventarissen van werkgevers (zie ook Federaal) en asbestinventarissen die opgemaakt worden in voorbereiding van vergunningsaanvragen.

Het opzetten van een centraal register brengt verschillende voordelen met zich mee:

- Eenvoudigere controle op naleving verplichtingen bij saneringen.
- Verhoogde bescherming van werknemers en het publiek.
- Verhoogde bescherming van hulpdiensten bij interventies.
- Betrouwbare informatiebron i.k.v. impactanalyse bij evaluatie beleidskeuzes.

Voer een **Waals register van asbestinventarissen** in. De nadruk kan hierbij in eerste instantie gelegd worden op het aspect inventaris en minder op het aspect risicobeoordeling. Dit laat snel introduceren toe.

4. Verplicht een sloopinventaris

In het Waals gewest wordt momenteel enkel een sloopinventaris gevraagd in het kader van Brownfield-ontwikkeling. Voor de sloop van alle andere gebouwen, die buiten dit toepassingsgebied vallen, is er geen verplichting tot het opmaken van een sloopinventaris.

Het algemeen invoeren van een verplichte sloopinventaris biedt nochtans verschillende voordelen:

- Bescherming van de gezondheid en veiligheid van werknemers en publiek.
- Kostenefficiëntie door een doordachtere sloop, in het bijzonder bij renovaties.
- Selectievere sloop waardoor de kwaliteit van recycleerbare materialen sterk verbetert.
- Verhoging afzetmogelijkheden sloopaafval in andere regio's.

Verplicht de opmaak van een **sloopinventaris bij sloop- en renovatiewerken**. Een systeem waarbij gewerkt wordt met een **certificatie-instelling en gecertificeerde deskundigen** geniet hierbij de voorkeur.

Hoofdstuk 3: vragen en suggesties aan de Regering van het BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

1. Voer een certificering in voor de asbestdeskundigen

Momenteel is er geen certificering van asbestdeskundigen in het Brussels Hoofdstedelijk gewest. Het initiatief van Leefmilieu Brussel om een publieke lijst van asbestdeskundigen te publiceren op haar website op basis van aangetoonde ervaring, is lovenswaardig maar absoluut niet sluitend. De kwaliteitsborging is discutabel en de aanpak vrijblijvend voor opdrachtgevers. Er is immers geen verplichting om beroep te doen op een deskundige van deze lijst. Een certificatie- of, op zijn minst, een registratieverplichting kan hier de oplossing zijn.

Voordelen van het instellen van een effectieve certificatie zijn voor de hand liggend:

- Beheersing van de professionele standaard.
- Uniformiteit en consistentie in werkmethodiek.
- Grotere zekerheid voor de opdrachtgever.
- Sluitend aansprakelijkheidskader bij schadegevallen.
- Betere naleving van de milieuwetgeving en minder problemen bij materiaalrecyclage.
- Verbeterde bescherming van de volksgezondheid.
- Versterking van het vertrouwen van belanghebbenden.

Voer een **certificeringsregeling** voor asbestdeskundigen in met **ervarings- en/of opleidingsvereisten**. Een publiek consulteerbare lijst van deskundigen maakt het opdrachtgevers makkelijk een betrouwbare leverancier te vinden. **Toezicht en handhaving** vormen het sluitstuk van de kwaliteitsborging.

2. Harmoniseer de asbestinventaris LB en de asbestinventaris Codex

In het BH-gewest wordt momenteel een asbestinventaris opgelegd bij werken waarvoor een melding of milieuvergunning verplicht is. Deze asbestinventaris is bedoeld voor asbestverwijdering en dient opgesteld te worden volgens een bepaalde format die niet beantwoordt aan alle bepalingen van de Codex Welzijn op het Werk.

Voor gebouwen waar werknemers tewerkgesteld zijn, moeten er in praktijk dus 2 asbestinventarissen met verschillende rapporteringsvorm gemaakt worden van eenzelfde gebouw:

1. Eén om het risico op blootstelling bij normaal gebruik van de arbeidsplaats te beoordelen (Federale wetgeving).
2. Eén als informatiebron t.b.v. Leefmilieu Brussel bij de melding of vergunningsaanvraag voor asbestsaneringswerken.

Het harmoniseren van de asbestinventaris (volgens model Leefmilieu Brussel) en de bepalingen van de Codex Welzijn op het Werk, kan verschillende voordelen met zich meebrengen:

- Uniformiteit en consistentie.
- Efficiëntie en effectiviteit van middelen.
- Verbeterde naleving van voorschriften.
- Versterking van het vertrouwen.

Met relatief beperkte wijzigingen, kan de **LB-asbestinventaris ook dienstig zijn voor** de opmaak i.k.v. de **Codex Welzijn op het Werk**.

Idealiter bestaat er in België **één database** die dus ook de reeds bestaande database van het BH-gewest bevat.

3. Verplicht een asbestinventaris bij overdracht

Het aanwezige asbestpassief is momenteel onvoldoende gekend in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Er wordt momenteel enkel een asbestinventaris opgesteld voor de gebouwen die hiertoe verplicht zijn door de Codex (arbeidsplaatsen) of door het Besluit van 10 april 2008 (delen van gebouwen waar asbestverwijdering plaatsvindt).

De bewoners en bezoekers van voornamelijk residentieel patrimonium lopen dus een risico op een onbewuste blootstelling aan asbestvezels bij normaal gebruik en bij kleine werken.

Het invoeren van een verplichting tot het opstellen van een asbestinventaris (bij overdracht of generiek), is wenselijk om verschillende redenen:

- Bescherming van kopers en huurders.
- Voorkomen van onvermoede asbestsaneringskosten bij renovatiewerken.
- Beheersing van het asbestrisico door eigenaren.
- Bevordering van het bewustzijn omtrent de risico's eigen aan asbest

Verplicht de opmaak van een asbestinventaris bij overdracht.

Verplicht de opmaak van een asbestinventaris voor gebouwen met een risicobouwjaar, zelfs als er geen werken gepland zijn.

4. Verfijn de verplichting voor de opmaak van een asbestinventaris bij werken

In het BH-gewest bestaat de verplichting een asbestinventaris op te stellen bij afbraak of verbouwing van een gebouw of kunstwerk, met een bruto-oppervlakte van 500 m² of meer. Er gelden evenwel een aantal uitzonderingen:

- Gebouwen met stedenbouwkundige vergunning na 30/09/1998 zijn vrijgesteld.
- Gebouwen uit de risicoperiode waar de afbraak of verbouwing < 500 m² zijn in principe vrijgesteld.

Er dient echter wel een melding of een vergunningsaanvraag voor asbestsaneringswerken gedaan te worden van zodra bepaalde hoeveelheden asbesthoudende materialen worden overschreden. Dit kan evenwel enkel als de initiatiefnemer effectief weet heeft van de aanwezigheid van asbest.

Verplicht de opmaak van een asbestinventaris voor alle gebouwen met een risicobouwjaar bij werken.

5. Verplicht een sloopinventaris

Op dit moment bestaat er geen algemene, reglementaire verplichting voor de opmaak van een sloopinventaris, alsook geen verwerkings- en stortcapaciteit voor gevaarlijke stoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Als gevolg hiervan wordt in praktijk voor grotere werven een sloopopvolgingsplan opgemaakt, zoals verplicht in Vlaanderen, om deze afvalstoffen in Vlaanderen te kunnen laten verwerken aan een verlaagd tarief. Voor kleinere sloopwerken gebeurt dit niet.

Het algemeen invoeren van een verplichte sloopinventaris biedt nochtans verschillende voordelen:

- Bescherming van de gezondheid en veiligheid van werknemers en publiek.
- Kostenefficiëntie door een doordachtere sloop, in het bijzonder bij renovaties.
- Selectievere sloop waardoor de kwaliteit van recycleerbare materialen sterk verbetert.
- Verhoging afzetmogelijkheden sloopafval in andere regio's.

Verplicht de opmaak van een sloopinventaris.

Hoofdstuk 4: vragen en suggesties aan de VLAAMSE Regering

1. Harmoniseer de asbestinventaris Codex, het asbestinventarisattest en het sloopopvolgingsplan

In Vlaanderen kennen we momenteel verschillende verplichte asbestinventarisaties.

In de praktijk zorgt dit ervoor dat er van een gebouw soms wel 3 verschillende inventarissen moeten worden opgemaakt:

- 1) Asbestinventaris i.k.v. werkgeversverplichting (Codex Welzijn op het Werk).
- 2) Asbestinventaris verplicht bij overdracht (sinds 11/2022) en algemeen verplicht tegen 2032.
- 3) Destructieve asbestinventaris als deel van het sloopopvolgingsplan (SOP).

Het harmoniseren van de asbestinventarissen kan verschillende voordelen met zich meebrengen:

- Uniformiteit en consistentie.
- Efficiëntie en effectiviteit.
- Verbeterde naleving van voorschriften.
- Versterking van het vertrouwen.

Met relatief beperkte wijzigingen in de regelgeving, kan de asbestinventaris ook dienstig zijn voor de opmaak in het kader van de Codex Welzijn op het Werk.

De regelgeving, opmaak van de asbestinventaris en destructieve asbestinventaris voor het sloopopvolgingsplan, moeten zoveel mogelijk op elkaar afgestemd worden.

Idealiter bestaat er **in België één database** die alle asbestinventarissen verzamelt.

2. Versterk het kwaliteitskader van het asbestinventarisattest

In Vlaanderen bestaat de verplichting om een asbestinventaris op te maken bij overdracht.

Om deze verplichting vorm te geven, werden een aantal randvoorwaarden bepaald en werd er vooral gekeken naar de kwantiteit van de deskundigen, en in mindere mate naar hun kwaliteit.

Het verbeteren van het kwaliteitskader en het toezicht op asbestdeskundigen is essentieel voor:

- Bescherming van de volksgezondheid.
- Verhoging van de professionele normen.
- Versterking van de betrouwbaarheid en geloofwaardigheid.
- Preventie van fraude en misbruik.
- Naleving van wet- en regelgeving.

Er moet **voldoende toezicht door OVAM** zijn op de goede werking van **de erkende certificatie-instellingen (CI's)**.

De **CI's** dienen **niet enkel** hun **controleerende rol** op te nemen, maar ook voldoende aandacht hebben voor hun **coachende/ondersteunende rol van de ADI**.

3. Verruim het toepassingsgebied van het sloopopvolgingsplan

Momenteel moet er géén sloopopvolgingsplan (SOP) opgemaakt worden voor:

- Éengezinswoningen.
- Afbraakwerken < 1.000 m³ (niet-residentieel) of < 5.000 m³ (residentieel).

Naar schatting valt slechts de helft van alle sloopwerken hierdoor onder het toepassingsgebied.

Heel wat sloopwerken worden dus uitgevoerd ZONDER dat de gevaarlijke stoffen vooraf in kaart werden gebracht. De controle op het gebruik van de juiste verwijder- en verwerkingsmethode is bijgevolg moeilijk uit te voeren. Dit hypothekeert bovendien de kwaliteit van recyclagematerialen.

Het verruimen van het toepassingsgebied van het sloopopvolgingsplan is wenselijk om:

- Verbeterde bescherming van het milieu.
- Verhoogde veiligheid van werknemers.
- Betere naleving van regelgeving.
- Transparantie en verantwoording.
- Bevordering van duurzame ontwikkeling.

Verruim het toepassingsgebied van het SOP zodat het risico op onoordeelkundig verwijderen van gevaarlijke stoffen vermindert en de kwaliteit van recyclagematerialen beter geborgd kan worden.

Om dit systeem betaalbaar te houden, kan geopteerd worden voor een vereenvoudigde procedure, die nu reeds bestaat bij de sloopbeheerorganisatie Tracimat.

Fedasbest pleit voor **een uitgebreidere toezichtfunctie door de erkende sloopdeskundigen** tijdens de eigenlijke sloop.

Het zal de kwaliteit van de SOP ten goede komen maar ook de volksgezondheid en het milieu omdat het uitbreiden van deze controles een sluitendere borging biedt dat steenpuin effectief als LMRP (laagmilieurisico puin) kan worden afgevoerd.

4. Creëer rechtszekerheid voor de ADI

ADI's (= asbestdeskundigen inventarisatie) worden momenteel **geconfronteerd** met **onzekerheden** omtrent hun aansprakelijkheden eigen aan hun dienstverlening bij de opmaak van het asbestattest en het uitvoeren van het aanvullende onderzoek.

1) **Asbestinventarisattest (AIA)**

Deze dienstverlening is uit te voeren volgens een inspectieprotocol.

Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de ADI alle materialen heeft beoordeeld. Elke beperking, moet door de ADI in de database worden opgenomen. Omdat fouten tegen de bepalingen niet uit te sluiten zijn, voorziet de regelgeving een verplichte verzekering voor beroepsaansprakelijkheid.

Door de aard van de dienstverlening is de verjaringstermijn van het asbestinventarisattest momenteel 20 jaar.

Momenteel wil geen enkele verzekering langer dan 10 jaar verzekeren, waardoor de ADI de facto zelf het risico draagt voor de laatste 10 jaar.

2) **Aanvullend onderzoek**

Op vraag van de opdrachtgever, kan er een aanvullend onderzoek uitgevoerd worden door de ADI. Er werden reeds een aantal onontbeerlijke randvoorwaarden vastgelegd door OVAM.

Doch ontbreekt nog een duidelijk kader in het inspectieprotocol, waardoor de ADI zich hierdoor blootstelt aan onverantwoorde risico's op het vlak van aansprakelijkheid. Het creëren van een sluitende rechtszekerheid is van cruciaal belang om het beroep van asbestdeskundige werkbaar en aantrekkelijk te houden.

Asbestinventarisattest (AIA)

Om onduidelijkheid en claims te vermijden is een **limitatieve lijst** van materialen, waarover een **adviesfiche** moet worden opgemaakt, een voor de hand liggend instrument.

Een **evenwichtig handhavingsbeleid** met gepast gewicht aan diverse inbreuken en een **koppeling aan individuele bijscholingsverplichtingen** versterkt het ADI-korps. Er moet een juridisch kader komen om de verjaringstermijn te beperken. Omdat dit Federale materie is, moet de Vlaamse overheid druk zetten om deze kwestie zo snel mogelijk te regelen.

Aanvullend onderzoek

Het inspectieprotocol moet een duidelijk kader creëren, waarbinnen **aanvullend onderzoek** mogelijk is, **zonder onredelijke risico's** op het vlak van aansprakelijkheid.

5. Voer een omgevingsvergunning in voor asbestsaneringen

Werven in Vlaanderen waarbij asbesthoudende materialen worden verwijderd, die buiten het toepassingsgebied van de Codex vallen omdat ze bijvoorbeeld door particulieren of door zelfstandigen bij particulieren worden uitgevoerd, zijn nu NIET gekend en worden bijgevolg niet stelselmatig opgevolgd.

Het invoeren van een omgevingsvergunning voor asbestsaneringswerken kan verschillende voordelen met zich meebrengen:

- Verhoging van bewustwording asbestrisico bij ruime publiek.
- Helder aansprakelijkheids- en verantwoordelijkheidskader.
- Makkelijker te organiseren controle en inspectie door de Vlaamse Overheid.
- Betere beheersing van stromen recyclagematerialen.
- Verbetering van de volksgezondheid en bescherming van het milieu.

Het invoeren van een omgevingsvergunning (zoals dit het geval is in de andere gewesten in ons land) stelt de lokale overheid in staat om toezicht te houden en eventueel bijkomende voorwaarden te stellen aan asbestverwijderingswerken.

Bekijk het volledig Memorandum op onze website: www.fedasbest.be

